

Datum

2022-02-15

Vår referens

Åsa Pahlmblad Gartberger

Utvecklingssekreterare

asa.pahlmblad@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Stefana Hoti (MP) och Mohamed Yassin (MP) om att öka ungas inflytande i Malmö **STK-2021-722**

Sammanfattning

Stefana Hoti (MP) och Mohamed Yassin (MP) föreslår i en motion att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utreda former för bildande av råd i Malmö bestående av barn och unga som har tydlig koppling till kommunens politiska process. Vidare föreslår motionärerna att kommunstyrelsen ska inleda dialog med Malmö Ungdomsråd för att tillsammans komma fram till vilket stöd ungdomsrådet behöver för en hållbar organisering. Slutligen föreslår motionärerna att grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska ges i uppdrag att kvalitetssäkra elevråden på samtliga skolor så att eleverna får verkligt inflytande över sitt lärande, arbetsmiljö och annat som de själva anser är prioriterat, samt stärka samverkan mellan elevråden i Malmös skolor.

Samtliga nämnder, som yttrat sig i ärendet, instämmer med motionärerna om vikten av att öka barn och ungas inflytande och behovet av hållbara strukturer för att barn och ungas åsikter ska beaktas i frågor som rör dem. Det finns däremot redan pågående uppdrag kring att utveckla arbetet med medborgardialoger där barn och unga bör vara en av flera prioriterade målgrupper. Åtterrapporeringen av dessa uppdrag bör inväntas innan ytterligare beslut tas om att särskilt utreda strukturer för att öka barn och ungas inflytande, så att former för dialog med barn och unga inte utvecklas i ett parallellspår. När det gäller en kvalitetssäkring av elevråden beskriver grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redan ett aktivt arbete kring detta. Förslaget är därför att motionen ska anses besvarad med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser Stefana Hotis (MP) och Mohamed Yassin (MP) motion om att öka ungas inflytande besvarad med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

Beslutsunderlag

- [Här kommer namnet på de handlingar som ligger till grund för beslutsförslaget hämtas in automatiskt. Du behöver inte skriva något under denna rubrik.]

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-02-14

Kommunstyrelsen 2022-03-16

Kommunfullmäktige 2022-03-31

Beslutet skickas till

Stefana Hoti (MP)

Mohamed Yassin (MP)

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Fritidsnämnden

Kulturnämnden

Ärendet

Stefana Hoti (MP) och Mohamed Yassin (MP) har inkommit med en motion om att öka ungas inflytande i Malmö. Motionärerna lyfter att en stor andel av Malmö befolkning är unga som saknar rösträtt och därför har begränsade möjligheter att påverka den politiken som i hög grad berör deras liv. Motionärerna lyfter fram att enligt FN:s konvention ska barn och unga ha möjlighet att höras och få sina åsikter beaktade i alla frågor som berör dem. Vidare anser de att barns delaktighet inte ska begränsas till frågor som vuxna anser är intressanta för barn och unga samt att barn och ungas idéer och kunskap behöver tas tillvara. Med anledning av detta anser motionärerna att det behövs byggas upp en hållbar struktur för hur barn och ungas röster ska höras och beaktas i politiska frågor.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda former för bildande av råd i Malmö bestående av barn och unga som har tydlig koppling till kommunens politiska process.
- att kommunstyrelsen ska inleda dialog med Malmö ungdomsråd för att tillsammans komma fram till vilket stöd ungdomsrådet behöver för en hållbar organisering.
- att ge grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att kvalitetssäkra elevråden på samtliga skolor så att eleverna kan få verkligt inflytande över sitt lärande, arbetsmiljö och annat som de själva anser prioriterat, samt stärka samverkan mellan elevråden i Malmös skolor.

Yttrande

Remissen har skickats för yttrande till grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden. Nedan sammanfattas remissinstansernas yttranden, dessa bifogas i sin helhet i ärendet.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden lyfter i sitt yttrande att nämnden har ett pågående arbete när det gäller att kvalitetssäkra elevråden och elevernas inflytande och redogör för detta. Under 2020 utredde nämnden förutsättningarna för att öka elevinflytandet i grundskoleförvaltningens övergripande beslutsprocesser. Utredningen, där också eleverna involverades, resulterade i tre rekommendationer kring hur elevinflytandet kunde utvecklas:

- ge eleverna en större förståelse för de förvaltningsövergripande processerna och de beslut som fattas där

- öka elevers möjlighet att väcka initiativ och lyfta frågor till nämnden
- skapa ett forum för samverkan och meningsutbyte mellan eleverna, förvaltningen nämnden

Under hösten 2021 har nämnden arbetat vidare med rekommendationerna och tillsammans med elevrådsrepresentanter tagit fram tre insatser; att införa *elevrådsnytt*, ett utskick från förvaltningen med information till elevråden; att införa *elevrådsinitiativ* för att elever i högre grad ska ges utrymme att lyfta idéer och förslag samt att inrätta ett *centralt elevråd* i syfte att behandla frågor av mer övergripande karaktär och sådant som påverkar flera skolor.

Grundskoleförvaltningen ser att arbetet med centralt elevråd kan ge följd effekter på elevråden ute på skolorna och att grundskoleförvaltningens samordnare för det centrala elevrådet även kan ha uppdraget att stötta de lokala elevråden. Nämnden lyfter att det är viktigt att se över hur kvaliteten och likvärdigheten i arbetet med elevinflytande ser ut på respektive skola och att det är en förutsättning för att de övergripande formerna ska fungera.

Projektet avslutas 2021-12-01 och då ska grundskoleförvaltningen fatta beslut kring föreslagna former och om övergång till ordinarie drift.

Grundskolenämnden föreslår att motionen ska anses besvarad med hänvisning till nämndens pågående arbete med att kvalitetssäkra arbetet med elevråden.

(MP) anmäler muntlig reservation.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden lyfter att eleverna, enligt skollagen, ska ges inflytande över utbildningen samt att informationen och formerna för inflytandet ska anpassas efter deras mognad och ålder. Nämnden framhåller att forum för samråd finns på alla gymnasieskolor, men kan se olika ut. Klassråd ska finnas i alla klasser i gymnasieskolan och på de flesta skolor finns även elevråd. Vidare finns det i arbetsmiljölagen bestämmelser om elevskyddsombud som verkar för en bra arbetsmiljö på skolan. Nämnden lyfter också att det inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet finns en dialog med eleverna och att elevernas upplevelse av inflytande bland annat följs upp genom frågor i elevenkäten. Nämnden menar att elevernas inflytande över utbildningen på många skolor är ett prioriterat utvecklingsområde och att man arbetar på olika sätt för att öka elevernas delaktighet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslår att motionen ska anses besvarad med hänvisning till det pågående arbetet för ökat elevinflytande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden instämmer inte med motionärerna om att formerna för ett ungdomsråd behöver utredas. Nämnden anser inte att inrättandet av ett råd automatiskt säkerställer barns och ungas rätt till inflytande i den politiska processen, utan anger att formen snarare är förknippad med stora utmaningar. Bland annat lyfter nämnden att det finns en risk att barn och unga kommer in sent i beslutsprocessen och inte har en verklig chans att påverka. En annan risk nämnden ser är att det enbart blir detta råd kommunfullmäktige eller aktuell nämnd lyssnar till. För att säkerställa inflytande ser nämnden istället att det fordras en bred palett av olika forum och lösningar. Nämnden vill därför framhålla vikten av att kommunstyrelsen hittar fler former för dialog med

och stöd till både befintliga och kommande forum och grupper bestående av barn och unga, där vissa kanske inte är så organiserade som Malmö ungdomsråd men som ändå har rätt att tas på allvar och bli hörda. Nämnden lyfter även fram vikten av representativitet och hur ett råd kopplat till fullmäktige eller en nämnd kan spegla den stora heterogena grupp som Malmös barn och unga utgör. Nämnden ser att en barnkonsekvensanalys behöver göras innan beslut fattas.

När det gäller förslaget att inleda dialog med Malmö ungdomsråd angående vilket stöd ungdomsrådet behöver för en hållbar organisering är kulturnämnden positiv och deltar gärna i dialogen. Kulturnämnden har redan idag koppling till Malmö ungdomsråd genom att de har tillgång till lokal samt kontaktperson på KRUT¹ på stadsbiblioteket.

Mot bakgrund av ovan anser kulturnämnden att den första beslutssatsen gällande bildande av ett råd bör avslås. Vidare föreslår nämnden att den andra beslutssatsen kring dialog med Malmö ungdomsråd bifalls. Kulturnämnden avstår från att yttra sig om kvalitetssäkringen av elevråden då det inte ligger inom nämndens ansvarsområde.

(MP) inkommer med en protokollsanteckning.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden delar uppfattningen att det behövs mer hållbara strukturer för hur barn och ungas röster ska höras och beaktas i beslutsfattande processer och politiska frågor i Malmö. Nämnden anser att bildandet av ett ungdomsråd skulle kunna utgöra *en* del i ett sådant arbete. Nämnden lyfter fram att det idag finns en rad föreningar och mötesplatser för unga i Malmö där barn och unga samlas, organiserar sig och bedriver påverkansarbete med utgångspunkt i specifika perspektiv, behov och/eller erfarenheter som de har. Arbetet med att öka barn och ungas inflytande bör enligt nämnden beakta och omfatta även dessa befintliga forum där barn försöker göra sig hörda. Nämnden lyfter också vikten av att ett potentiellt råd blir representativt och att olika erfarenheter och behov inom gruppen barn och unga beaktas och ges utrymme. Nämnden anser också att det i en utredning om ett eventuellt råd behöver vuxennormer synliggöras och utmanas för att barn och unga ska få reellt inflytande.

Fritidsnämnden föreslår att första och andra yrkandet i motionen ska bifallas, men yttrar sig inte om det tredje yrkandet då det inte ligger inom nämndens ansvarsområde.

(MP) inkommer med en protokollsanteckning.

(SD) anmäler muntlig reservation.

(M) anmäler muntlig reservation.

Stadskontorets bedömning

Samtliga nämnder som yttrat sig i ärendet instämmer med motionärerna om vikten av att öka barns och ungas inflytande och behovet av hållbara strukturer för att barn och ungas åsikter ska beaktas i frågor som rör dem. Kulturnämnden och fritidsnämnden lyfter att ett råd inte automatiskt säkerställer detta utan att formen snarare är förknippad med en rad utmaningar, såsom risk att barn och ungas åsikter kommer in sent i beslutsprocesser, svårigheten med representativitet och att rådet blir det enda forumet kommunfullmäktige använder sig av. Det sistnämnda kan snarare vara kontraproduktivt och begränsa barns och ungas inflytande i ett bredare perspektiv.

---

¹ KRUT är en mötesplats för unga och unga vuxna 14–30 år på stadsbiblioteket i Malmö.

Kulturnämnden och fritidsnämnden lyfter att det snarare behövs en bred palett av forum och former för dialog med barn och unga. Stadskontoret instämmer i den bedömningen och vill framhålla att det finns pågående uppdrag där olika forum för dialog med barn och unga bör utvecklas. I kommunstyrelsens nämndsbudget för 2022 har det dessutom förts fram att stadskontoret under året kommer att kartlägga hur ungdomarnas inflytande kan stärkas.

I Malmö stads budget för 2018 gavs ett uppdrag till kommunstyrelsen att i samråd med berörda förvaltningar ta fram modeller för en samlad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar. Ett förslag på genomförande togs fram och återrapporterades till kommunfullmäktige². I samband med det gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att samordna stadens utveckling av medborgardialoger. Uppdraget ska utvärderas och återrapporteras till kommunfullmäktige senast den 1 juli 2022. Stadskontoret har även ett uppdrag att ta fram strukturer för att samordna det lokala utvecklingsarbetet där det demokratistärkande arbetet, med bland annat lokala plattformar för medborgardialog, är en viktig del. Det finns även befintliga kanaler för medborgardialog för Malmöbor oavsett ålder, såsom Malmöinitiativet.

I Malmö bor ungefär 70 000 personer under 18 år, vilket innebär att en femtedel av Malmö stads befolkning är barn. Dessa har ingen rösträtt och de finns inte heller representerade i de beslutande församlingarna. Även unga under 25 år är underrepresenterade. Det måste därför finnas andra former som tillförsäkrar att barn och ungas egna perspektiv och intressen kommer till uttryck i beslutsprocesserna, särskilt i frågor som rör barn och unga direkt. Barn och unga bör utgöra en av de prioriterade grupperna i arbetet med medborgardialoger, så att dialogen med barn och unga inte blir ett parallellspår. Arbetet bör också knytas till stadens pågående arbete med barnkonventionen. Inom ramen för arbetet med barnkonventionen sker det redan ett utvecklingsarbete på flera förvaltningar för att utveckla former för prövningar av barnets bästa eller barnkonsekvensanalyser. En del av detta arbete utgörs av att på ett systematiskt sätt få in barn och ungas perspektiv i frågor som rör dem. Förslaget är därför att yrkandet i motionen som handlar om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda bildandet av ett råd bestående av barn och unga ska anses besvarad med hänvisning till pågående uppdrag som nämns ovan.

Precis som fritidsnämnden lyfter i sitt yttrande finns det redan idag en rad föreningar och mötesplatser där barn och unga samlas, organiserar sig och bedriver påverkansarbete. Malmö ungdomsråd, som drivs av föreningen Tillsammans i förening, är ett av flera sådana forum. Dessa forum bör behandlas på ett likvärdigt sätt vad gäller stöd från staden och delaktighet i beslutsprocesser. Det finns ett flertal samverkansytor mellan civilsamhället och staden och Malmö ungdomsråd har redan en sådan kontakt genom kulturförvaltningen. För externa verksamhetsutövare finns dessutom möjlighet att söka ekonomiskt stöd från Malmö stad. För denna typ av stöd hänvisas till stadens formella ansökningsförfarande och kommunfullmäktiges *Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor* (KF-2019-0425) samt de mer specifika riktlinjerna för respektive bidragsgivande nämnd. Tanken med riktlinjerna är att de ska bidra till att organisationer som söker ekonomiskt stöd från Malmö stad ska bemötas likvärdigt. Med anledning av de befintliga möjligheterna till dialog och stöd från staden är förslaget att yrkandet i motionen som avser dialog med Malmö ungdomsråd ska anses besvarad.

När det gäller kvalitetssäkringen av elevråden beskrivs i grundskolenämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttranden ett aktivt arbete för att utveckla elevinflytandet på skolor-

---

² Se ärende STK-2018-90 Uppdrag budget 2018 - Ta fram modeller för en samordnad medborgardialog i frågor som berör flera förvaltningar

na, där utveckling och kvalitetssäkring av elevråden är en del. Grundskoleförvaltningens ledning har i januari 2022 tagit beslut om att gå vidare med de förslag som togs fram i projektet för att öka elevinflytandet och som grundskolenämnden redogör för i sitt yttrande. Grundskoleförvaltningens utvecklingsavdelning och kvalitets- och myndighetsavdelning kommer ansvara för den fortsatta driften av elevinflytandet i enlighet med projektets förslag. Med anledning av det pågående arbetet på både gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och grundskoleförvaltningen är förslaget att yrkandet i motionen som rör kvalitetssäkring av elevråden ska anses besvarad.

Stadskontorets förslag

Förslaget är att motionen i sin helhet ska anses besvarad med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör